

El Gironès

ANY II

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA NUM. 57

Redacció i Administració:
RAMBLA DE LA LLIBERTAT 12.—Pral.

Dijous 1 de Febrer de 1917

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Trimestre 1'50 ptes.
Numero solt 0'10

En Joaquim Botet i Sisó

Dissapte prop passat morí cristianament en nostre capital, l'illustre President honorari del «Centre Catalanista», eminent historià, arqueòlec i literat, i fervent patriota quin nom encapsala aquestes ratlles.

Encara que allunyat feia un temps de les lluites polítiques, son nom, que omplena una de les èpoques més vigoroses del nacionalisme gironí, no per això era menys volgut i respectat per nosaltres. Fou un dels precursors, un dels primers sembradors de la bona nova patriòtica.

El «Centre Catalanista» envia una artística corona a la família, amb una gran llacada dels colors nacionals, que deia: «El Centre Catalanista a son President Honorari i gran patrici En Joaquim Botet i Sisó». Aquesta corona no fou colocada prop de les despulles del plorat amic en l'acte de l'enterro. Tingué que ser portada per el Conserje del «Centre», i seguida d'un bon nombre de socis, seguia a darrera del dol de la família i oficial. Dipositada després en un cotxe, fou colocada en el nitxo que ocupa el difunt, per uns quans amics nostres que anaren fins al cementiri.

EL GIRONÈS, que en el número vinent s'honrarà tributant un modest, però sencer homenatge a la memoria del qui fou son director en sa primera època, demana avui una oració a tots son amics per el qui fou un dels seus mestres en patriotisme, i que morí cristianament, acomplida una intensíssima tiska de cultura i catalanització.

¡Deu l'hagi perdonat!

VIDA CATALANA

ESPLENDORÓS TRIOMF DE NOSTRE ESPERIT

Lo que comença per ser sols un viatge de propaganda de nostre esperit nacionalista a Basconia i València, l'entusiasme de nostres admiradors ho ha convertit en un esplendorós triomf, fent que les dates de 26 i 27 de gener segellant l'unió dels pobles més forts de la Nova Espanya, marquin una fita senyalant l'enderrocament d'una política morta, i el triomf de la política viventa, frètuosa de grandesa, que enlairarà nostres terres a la vitalitat i riquesa a que aspirèm.

El moviment ascensional de nostra nacionalitat, enlairant-se sobre totes les concupiscències, males arts i baixes passions de la política centralista, amparades i fomentades pels governs del Estat, ha coincidit amb el desit que bategava temps hà en el cor en el cor de nostres germans de terres basques i valencianes de redimirse del jou que els esclavitzava, els quals al veure que nostre terra estava organitzada per a aquesta lluita, i que nostres representants parlamentaris no eren exclusivistes, sino que tenien cura dels interessos vitals del país, fossin de la regió que volguessin, han demanat solidaritzar-se i anar junts a la batalla que ens ha de donar la victoria. Som les nacionalitats més fortes i definides, les que confièm en l'exaltació de un Estat florent. Aquestes dates de la setmana passada, signifiquen la unió de les forces més opulentes i vigoroses de la vida espanyola.

CATALUNYA I BASCONIA

No ressenyerem tots els actes realitzats a Bilbao. Ompliríem tot el periòdic i encara no tindríem prou espai. Sols farem

ressaltat lo mes importantíssim, si bé fent constar que tots els actes foren de gran significació.

La entusiàstica rebuda tributada als senyors Cambó, Rusiñol, Bertrand i Serra, Bertrán i Musitu, Garriga i Masso, Par, Sedó, Arnús, Agulló, etc. no te precedents a Bilbao. Qui ha contemplat l'entusiasme biscaí, sols aquet pot fer-se càrrec de la grandiositat de la rebuda. Les personalitats econòmiques i polítiques, acompanyades de les masses populars, rebéren als parlamentaris catalanistes.

En Frances Cambó donà l'anunciada conferència econòmica en el teatre Abbia, el més gran de Bilbao que te aproximadament les dimensions del Liceu de Barcelona, i una hora abans de la fixada per a la conferència estava completament atestatíssim. El leader nacionalista, anà explanant, clarament, serenament, els conceptes que integren la soberania d'un poble; la lluita econòmica de la postguerra; explicà lo ilusori qu'és com a senyal de grandesa que la pesseta estigui avui sobre el dollar.

Molts de nostres amics ja fruïren la lectura d'aquesta conferència en «La Veu de Catalunya»; citarem sols les últimes paraules:

Poble ric que senti grans ideals pot realitzar grans fets.

Foren obsequiats al dia següent amb un banquet en el que el Sr. Sedó pronuncià un interessant discurs econòmic, diguent que amb els governs o contra els governs, hem segellat la política salvadora.

Aprofitant la presencia a Bilbao dels elements de la Lliga Regionalista, els nacionalistes biscaïns organitzaren actes polítics, donant el Sr. Puig i Cadafalch una conferència sobre La Mancomunitat

Catalana.

CATALUNYA I VALENCIA

El distingit parlamentari nacionalista Sr. Ventosa i Calvell qui s'ha conquerit un dels primers llocs en el Parlament espanyol, com a polític i economista, qui junt amb els altres diputats obliga al Govern a declarar-se presoner de Catalunya ha anat a València junt amb els Srs. Albafull, Morera i Galia, Maqués de Camps, diputats, i els Srs. Rahola (D. Pere), i Vallés i Pujals, digníssims senadors per nostre província, a donar una Conferència econòmica en l'ample local de l'Ateneu Mercantil.

La rebuda tributada als parlamentaris catalans, com la del Nort, fou entusiàsta i grandiosa. Res té de estranyar aquesta grandiositat, puig Catalunya i València son casi un mateix reialme; parlèm la mateixa llengua.

Se pot dir que ara han anat a conrear la lleuor nacionalista i econòmica ja sembrada en altres ocasions pel mateix Sr. Ventosa i Calvell.

En el públic s'hi notava un ambient d'intensa expectació. Parlà de l'intercanvi internacional; distingí l'orador entre l'economia del Estat o hisenda pública, i l'economia nacional, essent la situació de la primera deplorable.

Examinà el problema dels transports, el del règim miner, el del crèdit agrícola i l'exportació, fixant-se en la característica de València, que encara que aquesta sigui l'agricultura, no pot prescindir de la indústria, perquè no pot haver-hi civilització sense industria.

Fou d'un efecte importantíssim l'exit d'aquesta conferència. La part econòmica sigué escoltada amb visibles mostres d'aprobació i interrupcions d'assenyament. Al tocar la nota patriòtica de confraternitat entre València i Catalunya, senyalant ses coincidències d'interès, se convertí l'assenyament en un entusiasme ardent exclatant al final una ovació nodrida, compacta, delirant.

La visita feta a les principals indústries de la ciutat del Turia donà un caire pràctic a la visita dels parlamentaris catalanistes qui pogueren fer-se càrrec del avençament de l'industria valenciana.

La Joventut Valencianista obsequià als Srs. Ventosa i acompanyants, passant una estona en deliciosa conversa patriòtica.

Els nacionalistes gironins celebrèm la grandiositat d'aquests actes cridant: ¡Visquen Basconia i València!, com elles cridarém, tot cantant *Els Segadors*: ¡Visca Catalunya!

Tal volta a no trigar molt, podrém cridar, ben agermanades en patriòtica sardana, totes les terres ibèriques.

¡VISCA L'ESpanya GRAN!

A cà la Ciutat

Fou una vergonya aquella nit del 19 d'agost de 1916. Fou vergonyós per als qui vessaren la sang d'un poble noble i, en extrèm, pacífic. Fou una vergonya que no vingués desseguida un càstic

exemplar. Fou vergonyós que aquest càstic no s'imposés immediatament sino que fins s'arribés a volguer presentar a la ciutat com a culpable dels fets dels quals n'havia sigut la víctima.

Pero més vergonyós, molt més vergonyós, és, encare, que tinguem per representant a un home com En Sagrera Vizcaino.

No la volèm ressenyar, per ser ja del domini públic, la sessió última en la qual, meicés a la valenta actitud del senyor Coll i els nostres companys nacionalistes, la Corporació donà al sindic municipal la més grossa bofetada. L'Ajuntament de Girona, davant la gosadia d'aquell qui intentava burlar-se de la ciutat, feu un gest de despreci. No tractà a En Sagrera Vizcaino com a algú a qui per no haver obrat segons el voler dels altres se li otorgava un vot de censura. El tractà com a un ningú del qual s'en prescindí. I, efectivament, ne prescindí acordà fer-lo que era de l'incumbencia del Síndic.

Qualsevol altre que tingués nocions rudimentaries de dignitat ne tindria prou per a no solsament no acostar-se més a l'Ajuntament, sino fins per a anar-s'en per a un mai més de la ciutat a la que afronta amb aital cobarda el inconscient actiu.

Perquè no fou la Corporació únicament qui l'anatematitzà. Fou el poble de Girona, aplegat al saló de sessions qui li cridava ¡fora! i blasfemava, amb gràfiques paraules, aquella ridículíssima situació del que s'escarrassava en demostrar que no havia deixat indefensa la ciutat.

Pal·lit, lívid, blanc com una cera, estava en el seu escó escó el Síndic municipal. S'enfargava quan enraonava, tremolava, pero ni una vegada li pujà la rojor a les galtes, senyal-palesa de que no tenia consciencia de la situació en que s'trobava.

I aquest home, per la força dels diners, ha arribat a esser regidor de Girona!

I Girona no l'ha llençat dels escóns municipals, sino que encare hi ha qui el protegeix i explota la seva ignorancia i inconsciencia!

Que exactament podem dir, imitant al senyor Coll: ¡Com se coneix que la majoria dels ciutadans d'ara no visquen aquella nit memorabile, ni son els mateixos del dia 21 d'agost de 1916!

Si aquell dia el Síndic municipal, en comptes de portar a la butxaca aquella proposició que de tant violenta la rebutjaren els altres regidors, hagués mostrat una actitud com la d'ara, ¿que hauria fet el poble de Girona?

Altremet amb ocasió d'aquest afer ha tornat a obrir-se en el poble de Girona la ferida—que ningú s'ha cuidat de cicatritzar—que rebé el dia 19 d'agost.

Es una llàstima, realment, pero ¿qui n té la culpa?

La reparació deguda, i promesa, a la dignitat ciutadana ultratjada, Girona..... encara l'espera.

Mentrestant, sempre segueix latent l'ofensa, i la ferida, de tant entant, sangna.

CHOCOLATES JUNCOSA

Desde 1'00 a 5 ptes. els 400 grams
Perfumats amb vainilla, canyella
i altres gustos.

Especials: Per la Homeopatia;
Desde 1'00 a 5 ptes. els 400 grams per a
menjar-los crus

Gran assortit en pastilles; Napolitans a la crema, Desde-
junis, Croquetes, Pastilles Fines i altres classes.
Selecte assortit de **bombons** a la altura de les
millors cases estrangeres.

Caca soluble: Esquisit desdèjuni, gran recons-
tituent per a persones delicades
Casa especial i de gran fama per sos cafès torrats
sens evaporació.

De venda en la sucursal. — CIUTADANS 4.
COLMADO GELABERT

Curs d'Historia de Catalunya

TERCERA LLIÇÓ

Comensà el Dr. Pou el desenrotlló d'aquesta lliçó diguent que el poble que invadi la Península, mentre encara hi romanien els euskars i els ibers fou el *celta*, pertanyent a una rassa indo-germànica, oriunda del Ural, entrant a Espanya pels Pirineus, segons l'opinió més admesa. S'extingueren pel Nord, per l'Oest i pel Sur de la Península, sempre més per la perifèria sense establir-se en la part central que continuà deshabitada com ho confirmen els mapes d'Hecateo, de Mileto i Herodot d'Heraclea que existeixen referents a aquella època i que en la part central d'Espanya hi posen *terra desconeguda*.

Remarcà el sabi professor que aquesta invasió celta tingué lloc el segle XVI a. de J. C., i que no cal confondre-la, amb una segona invasió celta que tingué lloc el segle VI i formà el poble celtiber.

Durant aquesta invasió tingué lloc la fundació de Lleida i la de Girona; deu rebutjar-se la fàula que atribueix la fundació d'aquesta última al gegant Geriò. Girona prové de *Gerunda*, paraula composta de *Gerundar*, d'arrel euskara, y que signifiquen aprop de les ondes, ço es ciutat edificada prop d'un riu: l'Onyar, o en l'aiguabarreig de dos rius: Ter y Onyar. Aquesta etimologia demostra que la fundació de Girona es molt anterior a la fundació d'Empuries.

Les invasions d'euskars, ibers i celtes foren fetes amb l'intent d'establir-se en son territori. Les invasions posteriors, en solament a estendre son comerç. El primer d'aquests pobles es el *fenici* o *eta* procedent de l'Assia menor, segle VII a. de J. C. Els fenicis de Tir arribaren a les costes catalanes amb grans emcacions de pintades veles, llarga quibes capsades de bronzo representant s, dracs etc. Els de Sidón s'establiren al Sur d'Espanya.

ren els fenicis adoradors dels astres, i encare a Catalunya reminiscències ius religiosos d'aquell poble. Al fenici li devém l'introducció del

pré dels fenicis vingueren els *ligurs*; desembarcaren en la costanera i son vestigi d'ells la Cer-S. Llorenç dels Cerdans etc.

ueren després els grecs en el se- de J. C. Foren els *Rodis* que caren en la badia de Roses fundació de Roses. Tres segles (segle IV.) arribaren els *focis* desembarcar també en la baies, impedit-ho els rodís; se

dirigiren llavors els focis a les Balears, establint-se a Ivissa. Intentaren diferents vegades establir-se a la costa catalana i per últim s'establiren a un illot prop de les illes Medes.

Fundaren una factoria o *emporium* d'on vingué el nom d'Empuries.

En el segle VI a. J. C. tingué lloc la segona invasió celta ocasionada per haber invadit la Galia els *Kimris*; aquesta invasió celta sols atravessà Catalunya, dirigint-se a poblar la part central de la Península formant el poble celtiber.

Al començar el segle III a. de J. C. la població de la península queda dividida en quatre rasses predominants: l'*euskara* al Centre; i la *celta*, al N. O.; aquestes quatre rasses corresponen als quatre pobles que encare avui tenen diferent llengua; l'*euscarà*, la *catalana*, la *castellana*, i la *galaico-portuguesa*.

QUARTA LLIÇÓ

Feta notar la divisió de la Catalunya ibera en diverses comarques, habitades per *ibers* totes elles, qui s'anomenaven *indigetes* en l'Empordà, *ausetans* a Girona i Vich, *andossians* a Andorra, *ceretans* a Cerdanya *laietans* a Barcelona. etc. parlà el Dr. Pou de l'invasió dels *cartaginesos*, que tingué lloc en el segle III avans de J. C.

Vingueren els cartaginesos per ajudar a sos germans de Càdiz, en lluita amb els *turdets*, i després s'internaren per Espanya, fundaren *Cartago Nova* (Cartagena), i arribaren fins al Ebre.

Després de la destrucció de Sagunt per Anibal, i volguent aquets portar la guerra a dins el cor d'Italia, passà els Pirineus, per Panisars segons uns, i pel Penedís segons altres, atravessà el Rosselló i la França, els Alps, i guerrejà amb els romans en les planes italianes.

Portaren la guerra a son torn els romans a Espanya, guerrejant amb els cartaginesos els Scipions, que desembarcaren a Empuries, i que, després de diverses derrotes, vengueren per fi als cartaginesos a Bécula. Fou el vencedor Publi Corneli Seipiò. Després d'aquesta batalla, i de la presa de Càdiz, els cartaginesos retornaren a Africa.

La permanència d'aquest poble en terres catalanes, no 'ns reportà cap profit. Era un poble essencialment negociant. Sos tretze anys de domini a Catalunya, no marcàren cap avens per a nostre civilització.

Resluns

LA COLOMA DE KANT

La coloma de que ens parla Kant, pen-

sentir-se afeixugada per el llarc vol: si no hi hagués l'aire que m'oposa anguniosa resistencia a les ales, com fora deliciós el volar!

També pensém nosaltres: si no tinguessim aixó que 'ns dona neguits, qu'ens cansa i qu'ens adolorix, com fora ditxosa la vida!

I la coloma inexperta no sap que sense l'aire, cauria ella irremediablement.

I també olvidem nosaltres, molts cops, que sols realment es viu si es té algún ideal per el qual donariem la vida, i per consegüent, en tots els instants es el nostre neguit i el nostre dolor.

Sense aixó, es cau fatalment, com un pes per la gravetat, en el buit de la vida; en la mort.

GLAUX.

L'obra del Catalanisme gironí EN 1916

Memoria del Secretari del Centre (Acabament)

En lluites electorals, tercer element d'intensificació, serà l'any que ha passat de perennal recordança per nosaltres i per Girona.

Intervinguem activament en l'elecció de Vilademuls, i lluitarem amb candidatura propia pel districte de Girona.

Titànica fou la brega, amb tants apremis combinada; des de aleshores se dibuixen ja les traces generals de la política gironina, que gira al entorn nostre marcant el predomini del regionalisme.

Per vuit vots ens và fallar la victòria, vuit vots arrebaçats amb males art i traïdoríes, solemnement reconegudes pel Tribunal Suprem de Justicia al fallar la nul·litat del acta de Girona.

Sóm de nou a la brega electoral en les eleccions de senadors. Sols anarem a la lluita ben gloriósament rematada. Els nostres candidats amb l'asombre general, surten victoriosos, constituint aquest resultat un dels triomfs més assenyalats del Regionalisme en nostre ciutat i en les comarques gironines.

Amb un seguit de incidències que tots recordem, anavem preparant les eleccions de Diputats a Corts després d'haver-se anulat l'acta obtinguda illegalment pel Sr. Fernàndez; per fi després de mesos i mesos d'e neguit i de treball, và arribar la segona campanya electoral del setembre, la més agitada, la més incidiós, la més virulent, de totes les campanyes que mai s'hagin fet a Girona.

Fou un desencadenament de les passions totes i de totes les follies dels homes; fou el màxim de totes les miseries, de totes les villanies, de tots els atropells. Sols, com les àligues, amb l'opinió sentada, tenfem enfront nostre al conglomerat més extravagant, posant en joc totes les decadències de l'antigua política, que esborrant el concepte de l'autoritat, fa ja que aquesta decendeixi al nivell infantil de totes les corrupteles de la política gitanesca i de burdell.

En contra nostra tot valia, fins l'assassinat era tolerat; veguerem profanats els nostres carrers per la pinxeria, venguem triomfar per sobre 'ls dret de ciutadania, el més execrable dels matonismes.

S'atentà a la vida de nombrosos amics nostres, i la sang d'alguns d'ells ho reclama no hem de temer cap perill; dent, l'eximí patriota Sr. Marqués de Camps, ens alligoni; aquest exemple es la seva major dignificació i alhora l'herència millor que pot llegar als seus fills.

Les males arts ens varen robar la representació del districte de Girona, em-

prò la victòria fou nostre i aixís moralment i fins materialment desfets els nostres enemics, nosaltres ens senyorejarem de les comarques gironines, i el nacionalisme per sobre la nostra terra s'alçarà amb destells de redempció com un sol de dignificació i prosperitat.

Permeteu-me que fassi ara un petit incís, per a parlar del home que encarna l'essència dels nostres ideals i que tremolà en la lluita la nostra bandera. Permeteu-me sols siguin dues paraules en afectuós tribut, a En Santiago Masó i Valenti, que fent el sacrifici del seu nom i de la seva persona, per les seves rellevants qualitats, se convertí en campió i *leader* dels nostres ideals, permetent, que mercès a ell en gran part, la lluita dongués resultats tant extraordinaris, com es el d'obrir els braços i estrenyer les mans d'un gran nombre d'amics que sense orientació fixa i de conjunt, anaven dispersos i perduts en una simple influència personal. El nom d'En Santiago Masó mereix l'agraïment i l'afectuositat de tots els bons catalanistes, aixís com el respecte i l'estima de tots els homes de cor i de criteri sà.

Com a immediata consecuencia de la lleu escampada arreu del districte en les successives campanyes, fou la de lligar voluntats i entusiasmes, sobretot dels elements de fora de Girona. Aquest treball, que manca molt per a ser acabat, donà ja en sos principis resultats excel·lents, preocupant-se tot seguit els que porten una iniciació política, a donar una organització als mateixos, preparant les Delegacions foranes allí on no pogués haver-hi una entitat propia. Aquesta labor de organització està en ara tramitant-se i ben prompte veurà llum amb l'ajuda de Deu, siguent una prova ben elocuent d'aquesta obra i de sos preciosos resultats la nova entitat nou-nada a Llagostera, on fa poc com tots saben, s'hi feu un important acte, i an el que seguirà una serie en igual sentit en gairebé totes les poblacions del Partit judicial de Girona, fins a conseguir el màxim d'extensió i d'intensitat, fins a conseguir el deixondiment i la redempció per a Catalunya de tots els esperits aptes per a comprendre i dignificar-se amb una labor de catalanització.

Ara abans de cloure aquesta primera part de la actuació portada a terme, me crec en el deure de dirigir un elogi an els nostres homes que ostenten una representació popular. Tots ells son dignes de nosaltres i fan honor a la grandesa de la nostra idealitat política. Sobretot emprò, es i ha de ser objecte d'una distinció major i especial, el nostre eminent home públic En Agustí Riera i Pau, que desde de la Presidencia de la Diputació gironina, ha realitzat una tasca admirable de govern, amb seny i coratge extraordinaris, i constituint el seu treball la millor i més gloriosa executoria de la nostra causa que ha demostrat tenir ella i els seus homes una capacitat única per una obra esencialment afirmativa i de construcció.

El segon punt a resoldre, era com ja he indicat el de propulsar la vida del nostre «Centre Catalanista». Aixís ho emmer dia, activament, và posar fil a l'agulla davant la necessitat de canviar d'hostatge social, primer element indispensable per a tot ulterior desentrotlló corporatiu.

Y la Junta Directiva tingué la satisfacció de conseguir lo que mai s'havia conseguit malgrat ser una aspiració general. S'oferí la proporció del «Centre» lloc mes centric de Girona, i a pesar del muní d'obstacles que s'oposaven a les nostres pretensions, i a pesar del esforç econòmic que el realitzar-les suposava, varem coronar els nostres afanys, po-

guent inaugurar aquest nou estatge i onejant la nostra bandera triomfant en sos balconcs. Y avui tenim el goig d' haver satisfet els desitjos dels més exigents, amb un local agradable, de bon gust, i ple de confort, com no 'l te cap altre entitat política gironina.

Es de justícia que en aquesta oportunitat rendeixi novament en nom de tots, les més rendides expressions de gratitud per un home que ha posat al servei del «Centre» la seva millor voluntat i energia i an el que la Junta deu molt del èxit obtingut en l' obra del cambi i construcció d'aquesta casa. Aludeixo an En Rafael Masó, acreedor a la nostra millor estima i agraïment.

Amb la inauguració del nou estatge el «Centre» va en camí d' ascendent prosperitat. Ell ha sigut el gran mitjà per acoblar a molta gent, permetent donar decorosa cabuda a tots els que 'ns honoren al·listant-se entre els nostres socis.

D' aquesta creixença, jo no tinc que parlar-ne, car als ulls de tots, està ben evident. Desde fa dos mesos el tauló d' anuncis va plé de noves propostes; i si seguim un mes més per aquesta proporció, en menys de quatre mesos el nombre de socis s' haurà duplicat.

Quan aquest Secretari va entrar a formar part de la Junta, a primers d' any, entre tots uns 120 socis; ara arribem als 200, sense comptar els de la «Jornada» que passen molt del centenar.

En altres aspectes l' actuació del «Centre» ha procurat respondre a la seva importància corporativa i a la seva importància política-social.

Per el primer intent en aquest sentit de conferències, de les quals se'n pogué donar la primera, per se'n deixà actuar en altre aspecte les dèrries del Setembre, preoaleshores fonamentalment el cambrer social i arranjamènt del març que ja hem retornat a la vida.

Podem anunciar que a primers d' actual serà reanusat el cicle de conferències iniciat, començant la serie Masó que tractarà de l' arquitec-tura, seguint-ne d' altres de interès i importància.

El «Centre» rebé l' invitació protectora de l' Ensenyament català com a soci col·lectiu que s' haurà de constituir la Delegació segons els estatuts d' aquella que respona fundar a Girona, con-sponsament a donar impuls an el Concurs d' Historia que s' està preparant.

Amb la Comissió d' Acció Social mena una comissió encarregada de la organització preliminar de les conferències que s' han de celebrar a la Junta Directiva, amb el objectiu de començar dintre d' aquest mes, la seva tasca de rectificació del mateix.

Preocupat de fomentar la cultura dels nostres associats fonamentals a la seva presència donaren l' oportunitat als actes pietosos que s' han celebrat.

Per el mateix motiu intervingué activament d' aquell acte monestral de l' Unitat Catalana que s' ha celebrat el contingent d' inscrites.

Conseqüències de les conferències de Setembre, fou el resultat d' un individu de filiació anarquista, arràn dels actes del Centre Catalanià.

Per el mateix motiu, sinó per el mateix, acordà pendre part en l' acció popular que s' ha de mantenir la pu-blicitat dels nostres actes que poguessin

posar-se en joc; aquest comés fou encarregat al lletrat Sr. Masó i al procurador Sr. Verdaguier.

El «Centre Catalanià» donà fé de vida en un sens fi d' actes d' ordres diversos: han sigut expedits varis telegrames de felicitació an els parlamentaris regionalistes per la seva campanya incompatible, única; que han desenrotllat en les Corts, portant ells tots sols, la veu del país des governat. Prengué part en tots els actes que's portaren a cap amb motiu dels vergonyosos successos del 16 d' Agost, mantenint sempre per sobre de tot la reivindicació de la Ciutat profanada i escarnida.

S' encarregà d' una taula captatoria quan la «Festa de la Caritat» que's celebrà a Girona en benefici de l' institució del mateix nom, posant-se al servei del «Centre» i dels pobres, distingides senyores i un estol de gentilíssimes dametes.

Se va inaugurar el nou estatge en la diada de Tots Sants, celebrant-se una lluidíssima festa, amb el goig de fruit del verb elocuentíssim d' En Bofill i Matas, i honorant el nostre domicili les distingides families dels socis.

Com cada any la nostra entitat contribuí amb tot l' interès i entusiasme per a la gloriosa festa dels Jocs Florals, que enguany exal·lireu pel seu lluïment i valúria, i ha contribuït aixís mateix a la reorganització de la «Schola orphenónica gironina» qual resurrecció ha sigut un èxit.

L' Orfeó Mataroní honrà el nostre cant, venint a cantar «Els Segadors» quan era hoste de Girona amb motiu del Concurs d' Orfeons celebrat per Fires.

El dia 19 de Novembre tingué lloc l' àpat festejant l' inauguració d' aquesta casa, vegent-se sumament concorregut, i regnant en ell aquella expansió alegre i aquell franc companyerisme que caracteritza a totes les nostres festes.

Una nova falaguerà tancarà aquesta labor realitzada. Dintre poc i amb l' intervenció d' Athenea, que abandona el seu local actual, tindran lloc i estada a casa nostra, les més pures i belles manifestacions d' Art, portant aixís l' únic caient de selecció i de bon gust que 'ns manca.

Permeteu-me abans de cloure aquesta Memòria que pronuncii unes tristes paraules que crec es un deure pietós que sempre debem tenir. Permeteu-me que dediqui un record als amics que durant l' any ens han deixat per a passar a millor vida, an aquella vida que l' gran Maragall qualificava d' una major naixença.

Sigui el primer tribut de cristiana caritat, per aquell plorat amic, el coratjós catalanià i sacerdot virtuós que to's recordem amb dol al cor.

Mn. Joan Roquet! l' apòstol infatigable de totes les belles causes; l' amic de l' infantesa, l' enamorat de la joventut, d' aquella infantesa i d' aquella joventut de que ell participava en l' afaballat de la seva ànima apassionada, i que com una cascata d' or li brollava dels ulls i dels llavis.

Sigui el nostre tribut de cristiana caritat per altres amics ben estimats de tots; per aquell bondadós i festiu Narcís Adroher, veterà ja en les lluites catalanesques; per aquell altre Agustí Almeda, l' amic del treball, espill d' honradesa, de cor senzill i ànima forta.

Tots ells ens han deixat, no emprò el record que 'ns serveix, que serà avui al entorn seu, com la millor corona que teixerem en recordança eterna. Al Cel sien.

Ja complerta la meua missió, acabo; no se 'ns abans intentar la sollicitud d' una disculpa. He sigut massa llarg, ben a pesar meu; jo en veritat no 'n tinc pas la culpa, la culpa la té la vida pletòrica que hem viscut en tots els aspectes en l' any que acaba de discorrer.

Deu faci que'l que comencem i els

successius marquin una més gloriosa ascensió en el camí abrupte de la renovació del poble català per l' influx taumaturg del ideal que sustenta l' Escola del Nacionalisme.

En gracia de tot això, d' aquella labor realitzada i d' aquest desig, jo'm confia a les marges generoses i florides de la vostra benevolencia. Jo ja sé que hi trobare en elles una ample absolució per mi i la disculpa més complerta a la meua contumàcia.

HE ACABAT.
Girona 14 Gener 1917.

AGRE-DOLÇ

Oferim als insignes estadistes i jaumins? Font, Marqués de la Torre, Rahola, Foxà, Roure, etc. aquesta nova llegenda en els diaris, «El senyor Mella escrigué una caria al senyor Cambó, dient que estava segur de que coincidiria amb ell en moltes coses. Per això el felicitava per endevant».

Aquí nosaltres dissentim d' aquets petits mèneurs d' ofici, en moltíssimes coses; per això ens felicitem de nostra actuació.

Ja ens sembla veure al Sr. J. G. S. combatre a nuestro gran Mella, per haver felicitar al leader de una política neutra, aconfesional etc. etc. Al menys no tindrà que exprimer tant el caletre per escriure amb literatura finíssima termes tant elegants com: mocosos etc.

Aquest dia en el Kiosc de la premsa, del cap d' amunt de la Rambla, hi estaven exposats tres setmanaris inmorals: el «K. D. T.», el setmanari que editen els perio-istes de la «buena prensa» gironina i el «Papitu».

Mai podia ésser tan ben aplicat el adagi castellà de: «Dios los cria y ellos se juntan».

Hem vist amb molt gust com nostres parroquies van acostunant-se a fer en la llengua dels fidels, els cartells anunciadors de les funcions religioses.

Tres n' hi havia aquesta setmana plantats per les portes de les iglesies, tots tres redactats en català. Molt nos plau poguer donar aquesta nova a nostres llegidors.

I per cert que el passar-se a defensor de la Religión (en castellà) també va posant-se de moda.

Are es nostre Governador qui 's dedica al ram.

En els seus parlaments, en el que feu a Palamós darrerament també, si mal no recordem, recomanà amb sa elocuencia? acostumada el respecte i foment dels principis religiosos.

Molt be, Sr. de la Prida, pero mireu de no desfer amb les obres lo que diguem amb la boca.

Una bona manera de treballar per a la Religió, es complir escrupulosament els deures que el càrreg imposa.

Les alebances de qui fes lo contrari, poc honorarien a la més justa causa.

NOVES

Han mort darrerament en nostra ciutat; el senyor D. Domènec Pujol, oncle de nostres bons amics D. Ignaci Servitja i D. Joaquim Massa; Donya Rosa Pujolar, Vda. de Cazorla, mare de donya Marta Cazorla, primera actriu de la com-

panyia que actúa en nostre Teatre; don Caietà Carbó, conegut i popular industrial armer; el Sr. D. Antón M.ª Mesa, Secretari del Ju. jat Municipal; el reverend Mossen Miquel Duràn, Beneficiat de San Feliu. donya Narcisa Jordà, tia de nostre excelent amic en Pere Roca i Jordà, don Esteve Morell, oncle de nostre company en la premsa l' Enric Burch, i en Jaume Pujol, conegut amo de la parada de cotxes del carrer de l' Albareda. Al donar a ses families el pésam més sencer, preguem a Deu per les ànimes dels finats.

La setmana passada contragueren matrimoni, a la Catedral, l' anomenat pintor mallorquí D. Bartomeu-Lluís Ferrà, amb la senyoreta Ana Boutroux Enne. Foren padrins de la cerimonia els Srs. Rafael Masó i Lluís Nicolau d' Olwer, i donà la benedicció nupcial als esposos el reverend Mossen Llorenç Ribé, eminent poeta de Mallorca.

En atenció al rigorosíssim dol de la nuvia, la boda tingué un caracter estric-tament privat.

Han tingut la dixa de veurer-se pares d' una nena, nostres volguts amics D. Josep Norat i Dnya. Liberata de Llobet. S'ha l' enhorabona.

Dilluns passat contragué matrimoni, a Barcelona, el Dr. en Medicina D. Miquel Sanchez Llistosella, amb la bella i distingida senyoreta Dnya. Rosà Batet. Que trobin felicitats sens mesura en son nou estat.

¡AMUNT!

Mentres reposa la terra catalana, hi ha qui per ella es va desvetllant. Altres, al veurer-la florir ufana, per aixafarla van treballant.

Si les vegessin els nostres avis eixes modernes iniquitats, amb veu potenta obrint sos llavis nos tractarien a tots d' ingrats.

¡Els que lluitaren a foc i a guerra, que per la patria daren sa sang! ¡Si ells la vegessen aquesta terra, que fins s' intenta facar de fanc!

No oblidis poble als teus passats; que mai oblidis la vera gloria que ells te guanyaren en cent combats!

¡Catalans! treballem fort que la victoria no es llunyà! ¡Treballem fins a la mort, que lluitem per Catalunya!

RAMÓN RIERA

Corones dentals Audouard

de 2 i Kts., fetes a mida i colocades en dos hores, estalviant viatges i visites inútils.—De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiografics

d' anomalies de la dentició en els infants i d' enfermetats dels ossos i de més desordres de les sinuositats bucalis

PONTS - BRIDGES - INLAYS

i treballs d' or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

GRAN FÀBRICA

d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes
de

JAUME REGÁS

Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIAde **RAIMONDA CRECHET**

Rambla Llibertat-22 -(Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i gorres de totes classes.

Trajos per a nens**F. SOLÀ****Optic i Joier**

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA**Busquets i Llapart****BANQUERS**

Ciudadans 5 i Ferreries Velles 6. — GIRONA
Telefons: Urba, 88 - Interurba, 53

Comprém i veném, a l'acte, tota classe de valors nacionals i estrangers.

Realitzém amb gran ventatja, totes les operacions de

BANCA, BORSA, CANVI, VALORS i CUPONS

Dalman Carles,
Plà i Cia.

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telèfon 204 - Figuerola 33.-GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Preons i de Sanitat
CENTRE ADMINISTRATIU
Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars.

(Unic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

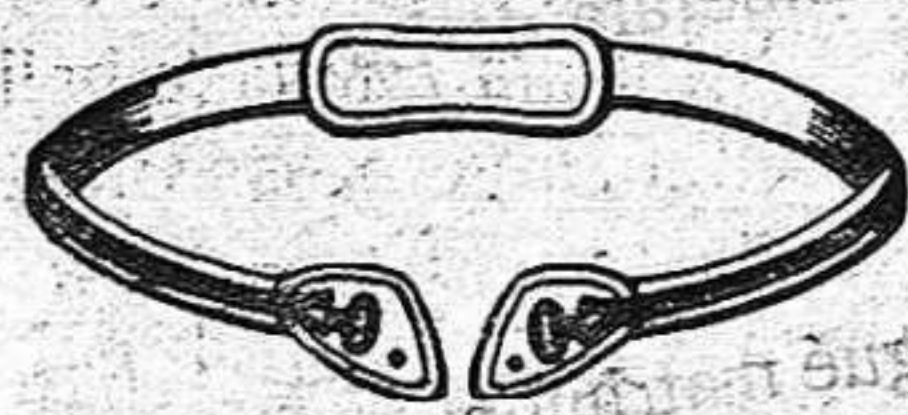
Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Forsa, 8, 1er.-Girona
Telefon interurba núm. 40

ESMERAT SERVEI D' AUTOS
I COTXES DE LLOUER**J. PLÉ, BOSCH Y Cia.**

Ciudadans, 10 i Ronda Figuerola
Telèfon 221 Telèfon 236

Especialitat en carruatges per a empreses particulars i oficials, casaments, bateigs i enterraments, etc., etc.

Economia en els preus**LA CREU ROJA**

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca

Gabinet Ortopèdic per a la col·locació de tota mena d' aparells per a corregir les deformitats del cos humà.

Especialitat i grans existències en**Braguers i Faixes ventrals**

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. - Girona

EL GIRONÉS

PERIÒDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

Se ven a Girona a la llibreria d'en Francesç Geli, i al Kiosc de na Joana Marull

NO MES PAVELLONS!

S' eviten i curen amb el tan renomemat

TOPIC NALLTOR

De venda en farmacies i drogueries.

Al engròs: Farmacies ALMEDA i DEULONDER.

Representant:

J. ROTLLANT, Oñar 6. — Girona

MANUEL PUJADAS

ABANS (BONET)

Altes novitats en genres d' hivern
Guants, corbates, camises, tirants

Inmens surtit genres de punt
Impermeables, paraigues, pells

Perfumeria, Quincalla,
Merceria, Optica

SABÓNS*Barangé*

BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

SASTRERIA**Alfred Ferrer**

Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadissims

Se fan etxures portant la roba

Diploma d' honor en el Concurs de Paris 1914

Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1.º

GIRONA**Planxat Modern**

Planxat mecànic de colls i punys amb rentat per un procediment que duplica la seva duració.

REPRESENTANTS:

J. Oriol Carbó: Plateria, 30.
La Canestilla de Oro: Rambla Llibertat
Lluïsa Sureda: Progrés
Flora Padró: Rambla Veritauguer.
Enriqueta Pla: Lorenzana

Tallers: Pujada S Domingo, 1

SASTRERIA SMART

de J. Fernandez

Ciudadans - 18

Tall inmillorable.
Les mes altes novitats
en tota temporada

Banco Catalán

**Societat Cooperativa
de Credit i Estalvi**

Per a informes dirigir-se a

D. Ramon Carbó, Perruqueria

Ciudadans, 16. GIRONA

Josep M.ª Riera i Pau

Metge Especialitzat en Malalties de

GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.

(cantonada a la plaça del Vi)

La casa que ven més barato

JOAN MATAS

Rambla de la Llibertat 15

TEIXITS DE TOTES CLASSES I PREUS

Novetats per a trajos de senyora

Genres de punt

Flassades de llana i cotó

Jocs de taula. — Genres blancs

Nubes. — Mantalletas — Mocadors

de seda